

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

મેસર્સ સુપ્રા માર્કેટિંગ એજન્સીઓ

વિરુદ્ધ

વાણિજ્યિક કરવેરા અધિકારી, હૈદરાબાદ અને અન્ય

નવેમ્બર ૧૩, ૨૦૦૬

[જસ્ટિસ અરિજીત પસાયત અને જસ્ટિસ લોકેશ્વર સિંહ પંતા]

આંધ્ર પ્રદેશ સામાન્ય વેચાણવેરો કાયદો, ૧૯૫૭/કેન્દ્રીય વેચાણવેરો, ૧૯૫૬ -મહેસૂલ કર-કોર્પોરેશન પાસેથી કરદાતો-વેપારી પાસેથી સેવાઓ માંગતો મહેસૂલ કર-કરદાતાને-વેપારીને તેના દ્વારા કરવામાં આવેલી ચૂકવણી પર સ્રોત પર વેચાણવેરો કાપવા માટે-કરદાતાને ચૂકવવાપાત્ર રકમ અંગેના કેટલાક વિવાદને કારણે, કોર્પોરેશન દ્વારા મહેસૂલ-મહેસૂલમાં જમા કરવામાં

આવેલા સ્રોત પર કાપવામાં આવેલા વેચાણવેરાનો માત્ર એક ભાગ જ કરદાતાની પાસેથી બાકીની રકમની માંગણી કરે છે-રિટ પિટિશન-ડિસમિસડ-ઓન અપીલમાં પડકારવામાં આવેલી માંગ:મહેસૂલ દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્દેશોના સંદર્ભમાં કોર્પોરેશન દ્વારા સ્રોત પર કર કાપવામાં આવ્યો હોવાથી કર જમા કરાવવાની જરૂર કરદાતા નહીં પણ કોર્પોરેશન પાસે હોય છે.

અપીલકર્તા આંધ્રપ્રદેશ જનરલ સેલ્સ ટેક્સ એક્ટ, ૧૯૫૭ અને સેન્ટ્રલ સેલ્સ ટેક્સ એક્ટ, ૧૯૫૬ હેઠળ નોંધાયેલા વેપારી હતા.રાજ્ય વાણિજ્યિક કરવેરા વિભાગે આંધ્રપ્રદેશ પછાત વર્ગ સહકારી નાણાં નિગમને એક પત્ર બહાર પાડ્યો હતો, જેમાં નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો કે અપીલકર્તા કોર્પોરેશનને તેના દ્વારા કરવામાં આવેલી ચૂકવણી પર સ્રોત પર કર કાપવામાં આવે, જે ચોક્કસ ચીજવસ્તુઓના પુરવઠા માટે અપીલકર્તા સાથે કરાર કરવામાં આવેલા પ્રોજેક્ટના હેતુ માટે છે.કોર્પોરેશને ચૂકવવાપાત્ર વેચાણવેરાના સંદર્ભમાં સ્રોત પર ચોક્કસ રકમ બાદ કરી હતી.અપીલકર્તાઓને ચૂકવવાપાત્ર રકમ અંગે કોર્પોરેશન અને અપીલકર્તાઓ વચ્ચે થોડો વિવાદ હતો.કોર્પોરેશને સ્રોત પર કાપેલી રકમનો માત્ર એક ભાગ જમા કરાવ્યો હતો.સેલ્સ ટેક્સ ઓથોરિટીઝ અપીલકર્તા પ્રતિવાદી પાસેથી બાકીની રકમ વસૂલવા માંગતી હતી-રેવન્યુએ તેને જમ કરવાની નોટિસ જારી કરી હતી.બાકી નીકળતી રકમની હદ સુધી અપીલકર્તાનું બેંક ખાતું બેંક

જોડશે.અપીલકર્તાએ આ કાયદા પર સવાલ ઉઠાવીને રિટ પિટિશન દાખલ કરી હતી અને તેને હાઈકોર્ટ દ્વારા ફગાવી દેવામાં આવી હતી.એટલે વર્તમાન અપીલ.

અપીલને મંજૂરી આપતા કોર્ટે

ઠરાવ્યું:કોર્પોરેશન દ્વારા સ્રોત પર કાપવામાં આવેલી રકમ વાણિજ્યિક કરવેરા વિભાગમાં જમા કરાવવી જરૂરી છે.કમિશનર દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્દેશોના સંદર્ભમાં રકમ કાપવામાં આવી છે.કોર્પોરેશનનું વલણ કે તેણે ચૂકવવાપાત્ર રકમ વિશે ડીયુટ વધાર્યું છે તે ખરેખર નીચે આપેલા મુદ્દા સાથે જોડાયેલું નથી.વિચારણા.નિર્વિવાદપણે, વસ્તુઓના પુરવઠા માટે અપીલકર્તાને ચૂકવવામાં આવેલી રકમમાંથી સ્રોત પર રકમ કાપવામાં આવી હોવાથી, કોર્પોરેશનને રકમ જમા કરવી પડી હતી.ડેપ્યુટી કમિશનરના પરિપત્રમાં સ્પષ્ટપણે જણાવવામાં આવ્યું છે કે જ્યાં પણ કર લાદવામાં આવે ત્યાં સ્રોત પર કર કાપવામાં આવે છે.કમિશનરના પરિપત્રમાં સ્પષ્ટપણે જણાવવામાં આવ્યું છે કે એક બેઠકમાં કોર્પોરેશન દ્વારા કરવામાં આવેલી તમામ ખરીદીઓના સંદર્ભમાં સ્રોત પર કર કાપવાનો અને કમિશનર પાસે ઉપરોક્ત રકમ જમા કરવાનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હતો.વાસ્તવિક સ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને, નિર્દેશ આપવામાં આવે છે કે કોર્પોરેશન સ્રોત પર કાપવામાં આવેલી રકમના સંદર્ભમાં હજુ સુધી

જમા કરવામાં આવી નથી તેવી રકમને કર તરીકે જમા કરાવવી જોઈએ.
(/૧૨/-ડી-ઈ;/૧૨/- એ-ડી)

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડીક્શન: ૨૦૦૬ ની સિવિલ અપીલ નં. ૪૯૧૨.

WP નંબર ૩૩૯૮/૨૦૦૫માં હૈદરાબાદ ખાતેની આંધ્ર પ્રદેશ હાઈકોર્ટના
૯-૮-૨૦૦૫ અને ૨૮/૧૦/૨૦૦૫ ના ચુકાદાઓ અને અંતિમ આદેશોમાંથી
અને WP નંબર ૩૩૯૮/૨૦૦૫ માં અનુક્રમે WPMP નંબર ૨૮૭૦૭/૨૦૦૫
ની સમીક્ષા કરો.

અપીલકર્તા માટે ડી. દવે, રાણા મુખર્જી, સિદ્ધાર્થ ગૌતમ અને ગુડવિલ
ઈન્ડિયર.

પ્રતિવાદીઓ માટે આર. સુંદરવર્ધન, મનોજ સક્સેના, રજની કે. આર.
સિંહ, રાહુલ શુક્લા, ટીવી જ્યોર્જ અને શ્રીમતી ડી. ભારતી રેડ્ડી.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિ શ્રી અરિજીત પાસાયત દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો. મંજૂરી આપવામાં આવી છે.

વર્તમાન અપીલમાં વિવાદ એક સાંકડી હોકાયંત્રમાં રહેલો છે. અપીલકર્તા આ જોગવાઈઓ હેઠળ નોંધાયેલ વેપારી છે આંધ્ર પ્રદેશ સામાન્ય વેચાણ વેરો કાયદો, ૧૯૫૭ (ટૂંકમાં 'અધિનિયમ') અને કેન્દ્રીય વેચાણવેરાનો અધિનિયમ, ૧૯૫૬ (ટૂંકમાં 'સીએસટી કાયદો'). વર્તમાન વિવાદો આકારણી વર્ષ ૧૯૯૮-૧૯૯૯ અને ૧૯૯૯-૨૦૦૦ સાથે સંબંધિત છે. વાણિજ્યિક કરવેરા વિભાગમાં રાજ્ય સરકારે આંધ્ર પ્રદેશ પછાત વર્ગ સહકારી નાણાકીય નિગમ લિમિટેડ (ટૂંકમાં 'કોર્પોરેશન') ને એક પત્ર બહાર પાડ્યો હતો જેમાં નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો કે અપીલકર્તાને તેના દ્વારા કરવામાં આવેલી ચૂકવણી પર સ્રોત પર કર કાપવામાં આવે. એવું નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું કે સ્રોત પર કાપવામાં આવેલી રકમ વાણિજ્યિક કરવેરા વિભાગમાં જમા કરાવવાની છે. કોર્પોરેશને તેના એક્ઝિક્યુટિવ ડિરેક્ટરને ૨૭/૦૩/૧૯૯૯ પર યોજાયેલી બેઠકમાં યોજાયેલી ચર્ચાના સંદર્ભમાં સંબંધિત આકારણી અધિકારીની તરફેણમાં એકાઉન્ટ પેચી ચેક દ્વારા સ્રોત પર કાપવામાં આવેલા વેચાણવેરાને ક્રેડિટ કરવા નિર્દેશ આપ્યો હતો, જ્યાં કોર્પોરેશનના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર અને કોમર્શિયલ ટેક્સ કમિશનર હાજર હતા. કોર્પોરેશને ગરીબ પછાત વર્ગના કારીગરોની સ્થિતિ સુધારવાના હેતુથી અદારણા તરીકે ઓળખાતો એક પ્રોજેક્ટ શરૂ કર્યો હતો. કોર્પોરેશને કારીગરો દ્વારા

ઉપયોગમાં લેવાતી સંખ્યાબંધ ચીજવસ્તુઓ ખરીદવાનો નિર્ણય લીધો હતો.અપીલકર્તા અને કોર્પોરેશન વચ્ચે દૂધના કેન, ઇન્સ્યુલેટિંગ બોક્સ વગેરેના પુરવઠા માટે કરાર કરવામાં આવ્યો હતો. નિર્વિવાદપણે, ચૂકવવાપાત્ર વેચાણવેરાના સંદર્ભમાં ચોક્કસ રકમ સ્રોત પર કાપવામાં આવી હતી.અપીલકર્તાએ કોર્પોરેશનના ધ્યાન પર લાવ્યું હતું કે વાણિજ્યિક કરવેરા કમિશનર (ટૂંકમાં 'કમિશનર') દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલા પરિપત્રને ધ્યાનમાં રાખીને ૭/૭/૧૯૯૯ તારીખના પત્ર દ્વારા શરતોમાં કલમ ૪૨-એ અધિનિયમ હેઠળ, તે હેઠળ વેચાણવેરાની જવાબદારીનું વિસર્જન કરવાની કોર્પોરેશનની જવાબદારી હતી કાયદો અને સીએસટી કાયદો .કમિશનર દ્વારા એક પરિપત્ર બહાર પાડવામાં આવ્યો હતો જેમાં તમામ નાયબ કમિશનરોને અદારણા યોજનામાં કરવામાં આવેલી ચૂકવણીના સંદર્ભમાં બહાર પાડવામાં આવેલી સૂચનાઓનો અમલ કરવા નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો.પરિપત્રની દ્રષ્ટિએ કોર્પોરેશને ₹ ૫,૫૦,૦૮૯ જમા કરાવ્યા હતા-જે સ્રોત પર કાપવામાં આવેલી રકમનો એક ભાગ છે.બાકીની રકમ નિર્વિવાદપણે રૂ. ૧૦,૪૪,૩૯૬- છે.વેચાણવેરાના સત્તાવાળાઓ અપીલકર્તા પાસેથી ઉપરોક્ત રકમ વસૂલવા માંગતા હતા.અનુક્રમે ૧૭/૧૨/૧૯૯૮ અને ૭/૭/૧૯૯૯ પર કમિશનર અને કમિશનર વતી ડેપ્યુટી કમિશનર દ્વારા બહાર પાડવામા આવેલા પરિપત્ર પર આધાર રાખીને, અપીલકર્તાએ વેચાણવેરાના અધિકારીઓને કોર્પોરેશન પાસેથી રકમ વસૂલવા વિનંતી કરી હતી.એવું લાગે છે કે અપીલકર્તાને ચૂકવવાપાત્ર રકમ

અંગે કોઈ વિવાદ હતો.કોર્પોરેશનનું વલણ એવું જણાય છે કે અપીલકર્તાને વાસ્તવિક બાકી રકમ કરતાં વધુ ચૂકવણી કરવામાં આવી હતી.વર્તમાન વિવાદનો ઉપરોક્ત વિવાદ સાથે કોઈ સંબંધ નથી.

નિર્વિવાદપણે, મધ્યસ્થતાની કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી છે.વાણિજ્યિક કરવેરા અધિકારી, પ્રતિવાદી નંબર-૧ એ લક્ષ્મી વિલાસ બેંક લિમિટેડ, સિકંદરાબાદને અપીલકર્તાનું બેંક ખાતું રૂ. ૧૦,૪૪,૩૯૬-ની હદ સુધી ટાંચમાં લેવાની નોટિસ જારી કરી હતી.આ કાર્યવાહી પર સવાલ ઉઠાવતી રિટ પિટિશન હાઈકોર્ટમાં દાખલ કરવામાં આવી હતી.ઉચ્ચ અદાલતે વિવાદિત ચુકાદા દ્વારા રિટ અરજીને ફગાવી દીધી હતી અને જણાવ્યું હતું કે કોઈ માન્ય પરિપત્ર અસ્તિત્વમાં નથી.ઉચ્ચ અદાલતનો મત હતો કે વાણિજ્યિક કરવેરાના નાયબ કમિશનર દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલા પત્રને પરિપત્ર સાથે સરખાવી શકાતો નથી, જે કમિશનર એકલા જ બહાર પાડી શક્યા હોત.તે પણ સુસંગત નથી કે મધ્યસ્થીની કાર્યવાહીમાં કોર્પોરેશનને કરવેરાના સ્ત્રોત પર કાપવામાં આવેલી રકમ ચૂકવવા માટે જવાબદાર ઠેરવવામાં આવ્યું છે કારણ કે વાણિજ્યિક કરવેરા અધિકારી આવી કાર્યવાહીમાં પક્ષકાર ન હતા.

અપીલના સમર્થનમાં, અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે પક્ષકારો એ સ્થિતિને સ્વીકારે છે કે જે પણ સ્ત્રોત પર કાપવામાં આવ્યું છે તે

વાણિજ્યિક કરવેરા વિભાગમાં જમા કરાવવું પડશે તે હકીકત હોવા છતાં, અપીલકર્તાને ફરીથી રકમ ચૂકવવા માટે કહેવામાં આવી રહ્યું છે.કોર્પોરેશન દ્વારા રકમ કાપવી અને જમા કરાવવી જરૂરી હતી તે બાબતે કોઈ વિવાદ નથી.હકીકતમાં કોર્પોરેશને જે વિવાદ પર નિર્ભરતા મૂકી છે તેને સ્રોત પર કાપવામાં આવેલી રકમ જમા કરવાના પ્રશ્ન સાથે કોઈ લેવાદેવા નથી.રાજ્ય સરકાર સ્વીકારે છે કે ડેપ્યુટી કમિશનરે કમિશનર વતી કામ કરતા એક નિવેદન બહાર પાડ્યું હતું અને તે કમિશનર દ્વારા એક પરિપત્ર છે.તેણે એ પણ સ્વીકાર્યું છે કે કોર્પોરેશને સ્રોત પર કાપેલી રકમ જમા કરાવવાની છે.

પ્રતિવાદીઓ ૧ અને ૨ ના વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે વાણિજ્યિક કરવેરા અધિકારી અને રાજ્ય સરકારે આ વલણ પર વિવાદ કર્યો નથી કે કોર્પોરેશને સ્રોત પર કાપવામાં આવેલી રકમ જમા કરવી પડશે.કોર્પોરેશનનું વલણ અનિવાર્યપણે એ છે કે અપીલકર્તાને ચૂકવવાની રકમ અંગે થોડો વિવાદ છે અને હકીકતમાં તેનું વલણ એ છે કે કાયદેસર રીતે બાકી રકમ કરતાં વધુ ચુકવણી કરવામાં આવી છે.

મૂળભૂત મુદ્દો એ છે કે કોર્પોરેશન દ્વારા સ્રોત પર કાપવામાં આવેલી રકમ કોમર્સિયા ૧ કર વિભાગમાં જમા કરાવવી જરૂરી છે કે કેમ.આ મુદ્દા પર કોઈ વિવાદનો અવકાશ નથી.કમિશનર દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્દેશોના સંદર્ભમાં

રકમ કાપવામાં આવી છે.૧૭/૧૨/૧૯૯૮ તારીખના પરિપત્રનો સંબંધિત ભાગ નીચે મુજબ વાંચે છે:

"આ બેઠક દરમિયાન મેં સપ્લાયરોને સ્પષ્ટ કરી દીધું છે કે જ્યાં પણ કર લાદવામાં આવે ત્યાં માલસામાનના પુરવઠાના સંદર્ભમાં કોર્પોરેશન દ્વારા સ્રોત પર કર કાપવો જોઈએ.તેથી, હું તમને વિનંતી કરું છું કે વાણિજ્યિક કરવેરાના કમિશનરને કૃપા કરીને ખાતરી કરો કે કોર્પોરેશન માલના તમામ સપ્લાયરોને એ. ડી. એ. આર. એન. એ. પી. આર. જે. ઇ. ટી. ચૂકવતા પહેલા સ્રોત પર કર કાપવાનું કામ કરશે. આ સપ્લાયરો પાસેથી આ રીતે કાપવામાં આવેલો કર, જો તેઓ ઉપરોક્ત કાર્યવાહી હેઠળ એ. સી. ટી. ઓ. પુંજગુદ્ડા સર્કલમાં નોંધાયેલા હોય, તો વેપારી કરવેરા અધિકારી, પુંજગુદ્ડા સર્કલ, હૈદરાબાદની તરફેણમાં દોરેલા કોસ ચેક દ્વારા ચૂકવી શકાય છે, જેમાં સપ્લાયરોના નામ અને કવર લેટરમાં તેમની પાસેથી કાપવામાં આવેલી કરની રકમનો યોગ્ય સંકેત આપવામાં આવ્યો છે.વ્યક્તિગત સપ્લાયરોને કપાતનું પ્રમાણપત્ર પણ જારી કરી શકાય છે.પુંજગુદ્ડા સર્કલ સિવાય આ રાજ્યમાં પહેલેથી જ નોંધાયેલા સપ્લાયર્સના સંદર્ભમાં, આવા કોસ કરેલા ચેક રાજ્યમાં સંબંધિત સીટીઓની તરફેણમાં જારી કરી શકાય છે અને તે સીટીઓને નોંધાયેલ ટપાલ દ્વારા મોકલી શકાય છે.

કોર્પોરેશનનું વલણ કે તેણે પેએન૧ઈની રકમ અંગે વિવાદ ઉઠાવ્યો છે તે ખરેખર વિચારણા હેઠળના મુદ્દા સાથે સંકળાયેલું નથી.નિર્વિવાદપણે, વસ્તુઓના પુરવઠા માટે અપીલકર્તાને ચૂકવવામાં આવેલી રકમમાંથી સ્રોત પર રકમ કાપવામાં આવી હોવાથી, કોર્પોરેશનને રકમ જમા કરવી પડી હતી.

ઉપર ટાંકવામાં આવેલા ડેપ્યુટી કમિશનરના પરિપત્રમાં સ્પષ્ટપણે જણાવવામાં આવ્યું છે કે જ્યાં પણ કર લાદવામાં આવે ત્યાં સ્રોત પર કર કાપવામાં આવે છે.૭.૭.૧૯૯૯ ના કમિશનરના પરિપત્રમાં સ્પષ્ટપણે જણાવવામાં આવ્યું છે કે ૨૭.૩.૧૯૯૯ પર યોજાયેલી બેઠકમાં કોર્પોરેશન દ્વારા કરવામાં આવેલી તમામ ખરીદીઓના સંદર્ભમાં સ્રોત પર કર કાપવાનો અને કમિશનર પાસે ઉપરોક્ત રકમ જમા કરવાનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હતો.

ઉપરોક્ત તથ્યાત્મક સ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે નિર્દેશ આપીએ છીએ કે કોર્પોરેશનએ સ્રોત પર કાપવામાં આવેલી રકમના સંદર્ભમાં હજુ સુધી જમા કરવામાં આવેલી રકમને કર તરીકે જમા કરવી જોઈએ.આ થાપણ આજથી એક મહિનાની અંદર કરવામાં આવશે.તે કહેવું બિનજરૂરી છે કે અમે અપીલકર્તાના હકને લગતા વિવાદ અને કોર્પોરેશન દ્વારા દાવો કરવામાં આવ્યો

હોય તેવી કોઈ વધુ ચૂકવણી કરવામાં આવી હોય તેવા પ્રશ્ન પર કોઈ અભિપ્રાય વ્યક્ત કર્યો નથી.અપીલને ઉપરોક્ત હદ સુધી મંજૂરી આપવામાં આવે છે.કોઈ ખર્ચ નહીં.

અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવી છે.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.